

15.09.2009.

9/8 -

Saeimas Prezidijam

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija iesniedz otrajam lasījumam sagatavoto likumprojektu "Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā" (*Nr.1433/Lp9*) (Steidzams).

Pielikumā: apkopoto priekšlikumu tabula likumprojekta otrajam lasījumam uz lpp.

Ar cieņu,

Vents Armands Krauklis

komisijas priekšsēdētājs


Iesniedz Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija
Likumprojekts otrajam lasījumam

(steidzams)

Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā

(reģ. nr. 1433/Lp9)

Spēkā esošā likuma redakcija	Pirmā lasījuma redakcija	Pr. nr.	Iesniegtie priekšlikumi (7)	Komisijas slēdziens	Komisijas atbalstītā redakcija
1	2	3	4	5	6
Dzīvnieku aizsardzības likums	Grozījumi dzīvnieku aizsardzības likumā Izdarīt Dzīvnieku aizsardzības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2000, 2.nr., 2002, 2.nr.; 2003, 6., 16.nr.; 2005, 10.nr.; 2007, 3.nr.; 2008, 3.nr.) šādu grozījumu:	1	Juridiskais birojs Izteikt likumprojekta nosaukumu šādā redakcijā: Grozījums dzīvnieku aizsardzības likumā	Atbalstīt	Grozījums dzīvnieku aizsardzības likumā Izdarīt Dzīvnieku aizsardzības likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2000, 2.nr., 2002, 2.nr.; 2003, 6., 16.nr.; 2005, 10.nr.; 2007, 3.nr.; 2008, 3.nr.) šādu grozījumu:
48.pants. Lauksaimniecības dzīvnieku drīkst nokaut bez apdullināšanas galējas nepieciešamības gadījumā, kā arī gadījumā, kad slimības vai traumas dēļ iespējama dzīvnieka nobeigšanās.	Izteikt 48.pantu šādā redakcijā: „48. (1)Lauksaimniecības dzīvnieku atļauts nokaut, izmantojot pirmskaušanas apdullināšanu, izņemot ierobežotās platībās turētu savvaļas sugas dzīvnieku un brīvās turēšanas sistēmā turētu gaļas šķirnes liellopu.	2	Partijas “Pilsoniskā savienība” frakcija Izslēgt likumprojekta līdzšinējo tekstu par 48. panta izteikšanu jaunā redakcijā.	Neatbalstīt	Izteikt 48.pantu šādā redakcijā: „48.pants (1)Lauksaimniecības dzīvnieku atļauts nokaut, izmantojot pirmskaušanas apdullināšanu, izņemot ierobežotās platībās turētu savvaļas sugas dzīvnieku un brīvās turēšanas sistēmā turētu gaļas šķirnes liellopu.
		3	Dep. I.Līdaka Izteikt 48. pantu šādā redakcijā: “”Lauksaimniecības dzīvnieku drīkst nokaut bez apdullināšanas galējas nepieciešamības gadījumā, kā arī gadījumā, kad slimības vai traumas dēļ iespējama dzīvnieka nobeigšanās.”	Neatbalstīt	
		4	Juridiskais birojs	Atbalstīt	

			Aizstāt skaitli "48." ar skaitli un vārdu "48. pants".		
	(2) Lauksaimniecības dzīvnieku drīkst nokaut bez apdullināšanas galējas nepieciešamības gadījumā, kā arī gadījumā, kad slimības vai traumas dēļ iespējama dzīvnieka nobeigšanās.	5	Juridiskais birojs Aizstāt otrajā un trešajā daļā vārdu "drīkst" ar vārdu "atļauts".	Atbalstīt	(2) Lauksaimniecības dzīvnieku, izmantojot pēckaušanas atļauts nokaut kautuvē saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm un normatīvajiem aktiem par labturības prasībām kaušanai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai.
		6	Juridiskais birojs Apmainīt vietām otro daļu ar trešo daļu, turpmāk trešo daļu uzskatīt par otro daļu, bet otro daļu – par trešo daļu.	Atbalstīt	
	(3) Lauksaimniecības dzīvnieku, izmantojot pēckaušanas apdullināšanu, drīkst nokaut kautuvē saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm.	7	<u>Zemkopības ministrijas parlamentārā sekretāre L. Silaraupa</u> Izteikt likumprojekta trešo daļu šādā redakcijā: “(3) Lauksaimniecības dzīvnieku, izmantojot pēckaušanas apdullināšanu, drīkst nokaut kautuvē saskaņā ar reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm un normatīvajiem aktiem par labturības prasībām kaušanai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai.”	Atbalstīt	(3) Lauksaimniecības dzīvnieku atļauts nokaut bez apdullināšanas galējas nepieciešamības gadījumā, kā arī gadījumā, kad slimības vai traumas dēļ iespējama dzīvnieka nobeigšanās.”

Latvijas Republikas 9.Saeimas

rudens sesijas piektā sēde

2009.gada 17.septembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 9.Saeimas priekšsēdētājs

Gundars Daudze.

Sēdes vadītājs. Labrīt, godātie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Sākam Saeimas 2009.gada 17.septembra sēdi.

Pirms mēs sākam izskatīt apstiprināto darba kārtību, mums ir jālemj par iespējamiem grozījumiem tajā.

...

Un ir saņemts deviņu deputātu parakstīts iesniegums ar lūgumu izdarīt grozījumus šodienas sēdes darba kārtībā un izslēgt no darba kārtības 8.punktu - likumprojekta „**Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā**” izskatīšanu otrajā lasījumā.

Saskaņā ar Saeimas kārtības rulli viens deputāts var runāt „par”, viens - „pret” darba kārtības grozījumiem.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei. Viņa runās „par”.

I.Čepāne (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Labrīt, godātie kolēģi! Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājs Kraukļa kungs šā likumprojekta sakarā bieži publiski mēdz atgādināt Bismarka teicienu, ka tautai nav jāzina divas lietas, proti, kā taisa desas un kā taisa politiku.

Par desām es nerunāšu, un, iespējams, cilvēkiem arī nevajadzētu zināt to, kā tiek taisītas desas. Pašreizējā industrializētās lauksaimniecības attieksme pret mājlopiem ir ļoti nežēlīga un necilvēcīga. Es nerunāšu, godātie kolēģi, par mājlopu kaušanu, par pelmeņiem, par ādas korpēm. Tas šoreiz ir otrā plāna jautājums.

Es runāšu par politiku, jo, atšķirībā no Bismarka laikiem, Latvijas kā Eiropas Savienības dalībvalsts tautai ir ne tikai tiesības zināt, kā tiek taisīta politika. Vēl vairāk! Tautai, Kraukļa kungs, ir tiesības arī līdzdarboties politisko lēmumu pieņemšanas procesā.

Es, godātie kolēģi, jums īsumā atgādināšu šā likumprojekta virzīšanas hronoloģisko gaitu. Proti, šo likumprojektu „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” pagājušajā ceturtdienā īsi pirms Saeimas sēdes mēs visi ieraudzījām uz saviem galdiem. Komisija projektu bija izskatījusi tikai pirms divām dienām un nolēmusi to virzīt Saeimas sēdē kā steidzamu. Un, kā zinām, Saeima šo steidzamību akceptēja un likumprojektu atbalstīja pirmajā lasījumā.

Mēs godāto Saeimu lūdzam izslēgt šodien no darba kārtības šo jautājumu tā iemesla dēļ, ka likumprojekts ir nepārdomāts un sasteigts. Anotācijā mēs varam lasīt, ka sabiedrības informēšana par šo projektu nav notikusi.

Uz komisijas sēdi nav tikuši uzaicināti Dzīvnieku aizsardzības ētikas padomes pārstāvji, neskatoties uz to, ka Dzīvnieku aizsardzības likuma 11.pantā ir noteikts, ka šī padome ir konsultatīva institūcija, kas dod ieteikumus valsts iestādēm dzīvnieku aizsardzības jomā.

Visu cieņu uzņēmējam no Jēkabpils puses - SIA „Viesuļi” kautuves īpašniekam Normundam Teicānam par to, ka viņš atklāti plašsaziņas līdzekļos ir izklāstījis likumprojekta rašanās gaitu!

Ar Teicāna kunga viedokli mēs varam iepazīties laikraksta „Latvijas Avīze” vakardienas numurā. Viņš ar savu sāpi par iespējamo viņam piederošās kapitālsabiedrības maksātnešpēju esot vērsies pie Zemkopības ministrijas speciālistiem, kā arī pie pazīstamiem „Jaunā laika” un Tautas partijas politiķiem, un tur uzņēmējs ir atradis dzirdīgas ausis un glābiņu SIA maksātnešpējas novēršanai, proti, Dzīvnieku aizsardzības likuma grozījumi steidzami esot atbalstīti.

Pēc Saeimas pagājušās ceturtdienas sēdes viņš steigā ir devies uz Zviedriju un, no turienes atgriezies, „Latvijas Avīzē” saka šādus vārdus (citēju): „Ar Zviedrijas musulmaņiem par visu jau esmu vienojies. Tiklīdz izmaiņas likumā būs pieņemtas galīgajā lasījumā, musulmaņu pārstāvji būs manā uzņēmumā, lai sāktu kaušanu pēc viņu tradīcijām. Esmu viņiem jau sagatavojis dzīvošanas vietu. Kaušanu veiks tikai viņi. Un, protams, pirms kaušanas noskaitīs lūgšanas, kā tas viņiem pieņemts.” Citāta beigas.

Tādējādi, godātie kolēģi, likumprojekts, nekonsultējoties ar nevalstiskajām organizācijām un bez apspriešanas sabiedrībā, tiek virzīts tikai dažu vai viena uzņēmēja interesēs. Un nekādā ziņā mēs nedrīkstam pārmest šim uzņēmējam uzņēmējam, viņš ir rīkojies tiesiski. Taču, balstoties uz šādu likumdošanas praksi, rīt, piemēram, pie vides ministra vai pie ietekmīgiem deputātiem var ierasties cits uzņēmējs un lūgt izdarīt grozījumus, teiksim, likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, lai pieļautu krīzes laikā izcirst mežus rezervātā vai nozāgēt simtgadīgu ozolu alejas. Es domāju, ka noiets Skandināvijas valstīs arī šādai produkcijai noteikti būs. Ja jūs, kolēģi, uzskatāt šādu praksi par atbilstošu demokrātiskai un tiesiskai valstij, tad pasakiet, pie kurām amatpersonām un kuriem politiķiem cilvēkiem jādodas, pie kurām durvīm vai lodziņiem jāklauvē, lai tādā tempā varētu izdzīt cauri Saeimai to vai citu likumprojektu, nediskutējot un neņemot vērā sabiedrības viedokli. Jo visi uzņēmēji, protams, nav pietuvināti partijām kā Teicāna kungs, kas ir Tautas partijas Jēkabpils nodaļas valdes loceklis.

Un nobeigumā. Atļaujiet man citēt dažas atziņas no vienas pie varas esošas partijas programmas. Šīs partijas deputāti lielā skaitā sēž te - Saeimas zālē. Citēju: „Demokrātija pastāvīgi pilnveidojas, tā attīstās līdz ar katra cilvēka aktīvu iesaistīšanos, kas nodrošina sabiedrības kontroli pār varu un palīdz rast sabiedrībā līdzsvaru starp dažādām interešu grupām. Mēs esam atvērti dialogam ar pilsonisko sabiedrību un atbalstām Latvijas iedzīvotāju arvien plašāku iesaistīšanu valsts un pašvaldības politikas veidošanā un tās īstenošanā. Mēs veicināsim valsts iestāžu sadarbību ar sabiedriskām organizācijām, jo esam pārliecināti, ka sazarots un spēcīgs nevalstisko organizāciju tīkls mazina indivīda un...

Sēdes vadītājs. Jūsu laiks ir beidzies.

I.Čepāne. ...valsts varas atsvešinātību.” Citāta beigas.

Es ceru, kolēģi, ka jūs apzināties savas partijas uzdevumus, sekosiet tiem un atbalstīsiet arī „Pilsoniskās Savienības” viedokli.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs... Es atvainojos, nevis debatēs, bet... Vārds deputātam Ventam Armandam Krauklim, viņš acīmredzot runās „pret” priekšlikumu grozīt darba kārtību.

V.A.Krauklis (Tautas partijas frakcija).

Cienījamie kolēģi! Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija nekad nav slēpusi, ka šā likumprojekta rašanās iemesls bija konkrētu uzņēmēju vēršanās pie komisijas deputātiem. Bet šeit nevajag meklēt politiku. Šeit nav politikas! Tas ir tautsaimniecisks jautājums, tautsaimnieciska iespēja uzņēmējiem iegūt jaunus tirgus. Un mēs esam pilnīgi pārliecināti, ka tie, kas balsoja „par”... ka mēs dodam iespēju daudziem Latvijas lauksaimniekiem, daudziem Latvijas ražotājiem veiksmīgi startēt tajos tirgos, kuros startē absolūti lielākā daļa Eiropas Savienības valstu ražotāju.

Turklāt es nevaru piekrist viedoklim, ka līdz šodienai nav bijušas plašas diskusijas. Jā, tā bija līdz pirmajam lasījumam! Bet iepriekšējā komisijas sēdē bija plaši pārstāvētas gan dzīvnieku aizsardzības organizācijas, gan zemkopju organizācijas, un ne tikai šie konkrētie uzņēmēji. Tātad šeit ir tiešām diametrāli pretēju uzskatu sadursme. Visas zemkopju organizācijas uzskatīja, ka šī norma ir pozitīva, ka tā ir jāatbalsta, bet visas dzīvnieku aizsardzības organizācijas uzskatīja, ka šī norma Latvijā nav pieņemama. Bet visām bija iespēja izteikties, visām bija iespēja argumentēt. Deputāti rūpīgi uzklausa gan vienu, gan otru pusi, un komisijas vairākums izlēma, ka pragmatiskie argumenti, īpaši šajā ekonomiskajā situācijā, ir svarīgāki.

Tādēļ aicinu likumprojektu izskatīt Saeimas šodienas sēdē un ar savu balsojumu izšķirt, kurā pusē tad katrs deputāts šodien atrodas.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Viens deputāts ir runājis „par”, viens - „pret” darba kārtības grozījumu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par priekšlikumu grozīt šodienas sēdes darba kārtību un izslēgt no darba kārtības likumprojekta „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” izskatīšanu otrajā lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 33, pret - 38, atturas - 2. Darba kārtība grozīta... Nē, es atvainojos! Nav grozīta. Tātad šis likumprojekts netiek izslēgts no darba kārtības.

...

Nākamais darba kārtības punkts - likumprojekts „**Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā**”, otrais lasījums. Likumprojekts atzīts par steidzamu.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā - deputāts Dzintars Zaķis.

Dz.Zaķis (frakcija „Jaunais laiks”).

Labdien, dāmas un kungi!

Augsti godājamais priekšsēdētāj! Kolēģi! Izskatīsim otrajā lasījumā likumprojektu „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” (Nr.1433/Lp9).

1. - Juridiskā biroja priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

Dz.Zaķis. 2. - partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikums. Nav atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Sākam debates.

Vārds deputātei Ilmai Čepānei. (*No zāles I.Čepāne: „Es neesmu!”*)

Tādā gadījumā vārds deputātei Inai Druvietei.

I.Druviete (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Cienījamie kolēģi! Tik tiešām šajās dienās man ir nācies satikt cilvēkus, kas no sirds brīnās, kāpēc šāds, viņuprāt, ekonomisks jautājums ir izraisījis tik ārkārtīgi lielu sabiedrības interesi un vairāku sabiedrisko organizāciju un cilvēku sašutumu. Šādus cilvēkus es, protams, nepārliecināšanu. Ir mūsu sabiedrībā noteikta daļa tādu, kas uzskata, ka viņiem ir tiesības visu vērtēt tikai ekonomiskās kategorijās. Bet ir arī tādi, kuri uzskata, ka vienlīdz svarīgi tomēr ir arī morāles un ētikas jautājumi, un kurus es tagad varētu nedaudz aizkavēt ar pārdomām par to, kādu principu sadurē pašreiz mēs atrodamies.

Mēs varam runāt par ekonomikas un ētikas jautājumu kontroversiju. Nenoliedzami, mēs nedrīkstētu, protams, ielīgt galējībās un visu skatīt tikai no augstākās morāles principiem. Mēs visi zinām, ka cilvēks ir un paliek gaļēdājs, un tādējādi mums nākas rēķināties ar to, ka zināmos apstākļos dzīvniekam būs jāatņem dzīvība. Bet mēs, protams, nedrīkstam ignorēt ne veidu, kādā tas notiek, ne arī tos psiholoģiskos procesus, kas ir šīs darbības pamatā. Mēs, protams, nonākam pretrunās arī starp diviem citiem mūsdienu diskursā ļoti augsti cienītiem principiem, tas ir, starp cilvēka tiesībām un dzīvnieka tiesībām.

Atceros, ka jau pirms piecpadsmit gadiem vienā no pirmajām reizēm, kad strādāju ārzemju bibliotēkās, mani satrieca pretstats starp divu plauktu satura apjomu. Plauktā ar uzrakstu „Cilvēktiesības” atradās simtiem grāmatu un tūkstošiem rakstu. Plauktā ar uzrakstu „Dzīvnieku tiesības” atradās četras nelielas brošūras.

Kopš tā laika diskusija par dzīvnieku tiesībām ir pieņēmusies apjomā, un pašreiz, kaut arī visas domstarpības vēl nav novērstas, mēs skaidri redzam, ka dzīvnieku tiesības tomēr tiek aizvien vairāk cienītas un tiek uzskatīts, ka jebkuram dzīvniekam tomēr ir tiesības uz nesāpīgu šķiršanos no šīs pasaules, ja tas tiek darīts ar cilvēka rokām.

Mums ir jārunā arī par to, cik tālu mēs saskatām šo pretrunu starp tradīcijām, reliģisko toleranci, kolektīvo un individuālo. Un šeit mēs, protams, redzam, ka nonākam pretrunā ar mūsu tradicionālo pasaules uzskatu, kas šajā gadījumā izpaužas šajā dzīvības atņemšanā dzīvniekam. Bet, ja mēs runājam konkrēti, iedziļinoties šajā jautājumā, es konstatēju, ka šeit mums tiek piedāvāts visradikālākais dzīvnieka dzīvības laupīšanas variants - bez apdullināšanas. Un šo rituālo nogalināšanu veic tieši noteiktas ticības pārstāvis. Man ir aizdomas, ka šajā gadījumā mums ir darīšana ar vienas kopienas diktētām prasībām, kas nebūt nav universālas visā Eiropas

Savienībā, un ka vismaz musulmaņu vajadzībām nogalināto dzīvnieku pirms kaušanas drīkst apdullināt. Ja kāds šaubās par šīs normas pareizību, varu uzrādīt divus zinātniskus rakstus, kuros tas ir pierādīts.

Bet jārūnā galu galā ir par galveno - par to, kāda mērķa vārdā tas tiek darīts. Vai mēs tiešām glābsim Latvijas ekonomiku, vienlaikus pazeminot mūsu morālās un ētiskās vērtības un tomēr ļoti lielā sabiedrības daļā izraisot sašutumu gan par mērķi, kāpēc šāds likums tiek pieņemts, gan arī par šā likuma konkrēto formulējumu?

Un tādēļ - tomēr, tomēr! - es lūdzu vismaz ļoti rūpīgi pārdomāt šā likuma formulējumu, saskatīt visus šos aspektus - ekonomiku, ētiku, tradīcijas, reliģisko toleranci, universālās un individuālās vērtības - un tomēr šo likumu noraidīt, jo mūsu sabiedrība tā pieņemšanai pašlaik nav gatava.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds debatēs deputātei Janīnai Kursītei-Pakulei.

J.Kursīte-Pakule (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Godātie deputāti! Es saprotu, ka vienai daļai, kas zālē sarunājas, šis nav svarīgs jautājums, bet tomēr es ļoti lūdzu ieklausīties mūsu dažādajos viedokļos.

Neapšaubāmi, jautājums par ekonomikas augšupeju ir pirmšķirīgs, taču, ceru, jūs piekritīsiet, ka ekonomika nav vienīgā dimensija. Es ļoti, ļoti lūdzu ieklausīties šajā... Es ļoti lūdzu ieklausīties! Šajā konkrētajā gadījumā ļoti svarīgs, ja ne pats svarīgākais, ir ētiskais aspekts, kaut gan, kaut tā vai citādi, - dzīvnieks ir pagalam.

Tomēr te ir runa par ko citu, proti, par to, par ko jau arī runāja Ina Druvieta, - par tradīciju. Kas vienām tautām ir pieņemams dzīvnieka nogalināšanas veids, tas citām ir nepieņemams. Šie priekšstati izveidojušies garu gadsimtu gaitā. Kuršu kāpās līdz Otrajam pasaules karam pārtikai izmantoja vārnas, pievilinot un pārkožot tām skaustu ar zobiem. Ukrainas Poļesjē līdz nesenam laikam medija ežus, nositot tos ar āmuru pa galvu. Piemēru skaitu var turpināt un turpināt, bet ne jau par to ir runa. Tā, kā mēs šeit nogalinām mājdzīvniekus... tas, kā mēs šeit nogalinām mājdzīvniekus, musulmaņiem izliekas nepieņemami. Un otrādi.

Proti, apspriešanai piedāvātais dzīvnieku nogalināšanas veids latviešu, plašāk - Latvijas, tradīcijā ir pret dabisku, un par to, vai mēs drīkstam atļaut citu tradīciju uzskatīt par dabisku, ir jāriko nevis šaura un steidzīga, bet izvērstā un pamatīga diskusija, piesaistot plašu sabiedrību.

Latviešu ticējumos atspoguļojas īpaša attieksme pret mājdzīvniekiem. Kustoņiem nedrīkstēja ar kāju spert, jo uzskatīja - tad kāja sāpēs. Deputātiem kāzu laiks laikam vairākumam ir garām, bet par bērnu laiku nevienam negribas domāt. Tradicionāli uzskatīja, ka tam, kas lopus mīl, Vent Kraukli, tam kāzu dienā būs jauks laiks, bet tam, kas lopus nemīl, bērnu dienā līs lietus. It kā jau ir vienalga, vai lietus līs vai saule spīdēs, kad tevis vairs nebūs...

Bet arī attieksmē pret mājlopiem projicējas mūsu attieksme pret apkārtējo pasauli. Ja vienīgā vērtība ir ātrs, viena mirkļa, izdevīgums, tad pēc iespējas ātrāk ir jāuzkar kultūra, kas - ne kauta, ne nekauta - nenes tūlītēju

labumu naudas izteiksmē, jāaizmirst savas tradīcijas un ātrāk jāpārdod šī valsts par jebkuru cenu un jebkuram, kurš par to gatavs maksāt.

Šis nebūt nav tehnoloģisks jautājums. Šis ir jautājums par to, pārfrāzējot Eduardu Veidenbaumu, vai mums vēders Dievs visaugstākais. Ir tautas teiciens: „Lops savu laiku un mēru zina, tikai cilvēks nezina.” Lai cilvēks to uzzinātu, viņam jārunā, jāsalīdzina ar citiem līdzpilsoņu viedokļiem. Aicinu neatbalstīt šo projektu, pirms nav notikusi plašāka sabiedriska apspriešana.

Godātie deputāti! Tas šārīta stiprais lietus nav lietus. Tās bija mūsu mājlopu asaras. Ir ļoti žēl, ja jūs vairs nespējat to izjust.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds deputātam Kārlim Šadurskim.

Gribu gan atgādināt, ka var runāt tikai par konkrēto priekšlikumu, nevis par likumprojektu kopumā. Šis atgādinājums attiecas gan uz nākamo, gan uz iepriekšējo runātāju.

K.Šadurskis (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Labdien, godātie kolēģi! Patiesībā, runājot par šo priekšlikumu, nav iespējams nerunāt par likumprojektu kopumā, jo šis priekšlikums arī ietver visu likumprojekta būtību.

Kolēģi! Atšķirībā no iepriekšējām runātājām es nerunāšu ne par ētiku, ne par tradīcijām. Ja nu vienīgi par darba tikumu, proti, par mūsu Saeimas darba tikumu. Protams, tādi jautājumi kā budžets var pagaidīt, jo tagad ir ļoti ātri jāpieņem grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā. Tik ātri, ka šā projekta steidzinātājiem nav laika pat izlasīt visu likumu kopumā. Tāpēc tagad diemžēl tiek pieņemts kopumā iekšēji nesaderīgs un iekšēji pretrunīgs likumprojekts. Likuma 4.pantā ir aizliegta cietsirdīga izturēšanās pret dzīvniekiem, un varētu diskutēt par to, kas ir cietsirdīgi un kas nav, ja šā panta septītajā daļā nebūtu skaidri un gaiši pateikts, ka ir aizliegta dzīvnieka izmantošana reliģiskos rituālos. Turpretī tagad šā likuma 48.panta trešajā vai otrajā daļā, kā nu deputāti nobalsos, mums mēģina piedāvāt redakciju, kas reliģisko kopienu tradicionālajām gaļas ieguves metodēm dod zaļo gaismu. Godātie kolēģi, kas tad tas ir, ja ne dzīvnieku izmantošana reliģiskos rituālos? Šis likumprojekts ir vienkārši juridisks brāķis. Diemžēl tā atbalstītājiem nav bijis laika nedz iesaistīt sabiedrību diskusijās, nedz uz klausīt viedokļus, nedz tos izanalizēt, jo viņiem ir vienkārši mērķa ātrumā jārikojas. Jo pie apvāršņa ir parādījusies nauda un to nedrīkst laist garām.

Godātie kolēģi! Šeit laikam tiešām jāatzīst Einšteina relativitātes teorijas pareizība. Jo lielas masas tuvumā laika ritējums izmaina savu ātrumu. Tāpat arī droši vien šeit lielas naudas masas tuvumā diemžēl mainās ne tikai Saeimas darba grafiks, laika ritējums, bet arī daudzu deputātu domāšanas veids. Par to man ļoti žēl. Un varbūt tieši par to latviešu tauta mūs tik ļoti ciena un mīl...

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātam Jurim Dobelim.

J.Dobelis (TB/LNNK frakcija).

(Deputāts J.Dobelis atbild uz repliku no zāles.)

Okupant, turi muti ciet!

Sēdes vadītājs. Lūdzu nesarunāties ar zāli! Ja jūs turpināsiet regulāri pārkāpt Saeimas deputātu ētikas kodeksu, es būšu spiests jums atkal un atkal aizrādīt. Dobeļa kungs, jūs rīkojaties nepieļaujami.

J.Dobelis. Nāvi okupantiem! Bet tas ir cits jautājums.

Sēdes vadītājs. Dobeļa kungs! Vēl viena tāda replika, un es jums atņemšu vārdu.

J.Dobelis. Tagad runāsim par likuma nosaukumu. Mums vispār ir tāda īpatnēja pieeja Saeimā... Kā saucas likums? Dzīvnieku aizsardzības likums. Te vēl nupat izskanēja skaisti vārdi par dzīvnieku tiesībām, par šo tiesību aizsardzību. Bet par ko mēs strīdamies? Mēs nestrīdamies par dzīvnieka aizsardzību, mēs strīdamies par to, kā viņu nokaut. Īpatnēja aizsardzība - vai viņu nokaut ar apdullināšanu vai bez apdullināšanas, tecināt asinis vai netecināt. Un tāpēc mans secinājums ir ļoti vienkāršs - ļausim tam lopiņam nomirt dabīgā nāvē, un pēc tam dariet ar viņu, ko jūs gribat. Tāds ir mans priekšlikums.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Pēterim Tabūnam.

P.Tabūns (TB/LNNK frakcija).

Cienījamie kolēģi! Ļoti žēl, ka mums jāvelta tik daudz laika šā it kā vienkāršā jautājuma risināšanai. Tādēļ es atbalstu šo priekšlikumu, un, to pieņemot, viss nostāsies savās vietās. Tātad aicinu izslēgt likumprojektā līdzšinējo tekstu par 48.panta izteikšanu jaunā redakcijā.

Bet, ja runā par būtību, kuras dēļ izvērsusies šī lielā diskusija jau otro dienu, tad ir smieklīgi secinājumi, ko izteica cienījamais Kraukļa kungs, - iznāk tā, ka ar to mēs glābsim Latvijas ekonomiku (*No zāles dep. V.A.Krauklis: „Daļēji!”*)... daļēji... Jā, jā, daļēji! Viena jūsu drauga vai atbalstītāja dēļ... Vot, tā! Jā... runāsim nu skaidru valodu! Un šis jūsu aizstāvamais no Jēkabpils puses gan zināja, ka likums aizliedz to, ko viņš jau tagad, iespējams, dara, vēl jau neskaitīdams lūgšanu gan laikam, jo citādi es nevaru iedomāties, ka viņš būtu attīstījis šo biznesu un iesaistījis ražošanā, kā tur izsakās, simt piecdesmit cilvēkus laikam, kuri nu bankrotēšot... Šis uzņēmējs bankrotēšot, ja neļaus viņam kaut lopiņus ar necilvēcīgām metodēm. Lūk, tas ir ļoti dīvaini... Un tiem, kuri patiešām aizstāv šīs lietas... Nu ir atrasts brīnumlīdzeklis! Velti sanāca te uz septiņām stundām valdības sēde, uz ko saaicināja Zatlera kungs... Dzesējām muti... Tagad glābšanas līdzeklis ir rokā! Šajā brīdī, kad ir risināmi Tautsaimniecības komisijai, kura nolēma šo likumprojektu virzīt uz Saeimu... it kā tai nebūtu svarīgāku jautājumu.

Sēdes vadītājs. Tabūna kungs, atgriezīsimies pie priekšlikuma!

P.Tabūns. Nolemiet tad, lūdzu... Vēl atļaujiet... Kausim kaķus, suņus, sūfīsim uz Ķīnu. Tur suņus ēd, uzņēmējdarbību attīstīsim un sāksim ākstīties šādā veidā. Un no tribīnes teiksim, ka tādā veidā mēs glābjam ekonomiku. Nu nekļūstiet smieklīgi! Nemaz nerunājot par to, ka mēs apkaunojam un iznīcinām visas līdzšinējās vērtības kultūrā, ētikā, morālē un tā tālāk!

Atbalstīsim šo priekšlikumu un izbeigsim šo ākstību!

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātam Visvaldim Lācim.

V.Lācis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Cienījamais Saeimas priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Šis ir ļoti smags un sarežģīts jautājums arī man - ko darīt, par ko balsot? Un, lai varētu atklāt jums, kādēļ tas droši vien ne tikai man, bet arī citiem ir smags un sarežģīts, es esmu spiests nedaudz pieskarties savai biogrāfijai.

Tad, kad Vilis Lācis, kā mēs tagad zinām, un Kalnbērziņš rakstīja uz Kremli, ka tautsaimniecībai Latvijā draud sabrukums, jo nav vīriešu, nav jaunu cilvēku, es biju viens starp tiem pirmajiem apmēram 2000 - 2500 leģionāriem, kuri pēc pirmās filtrācijas nometnes nonāca... kuri nebija neko kāruši, šāvuši, aiztikuši, arestējuši, bet kuri bija tikai bijuši karavīri un kuriem nebija Dzelzs krusta. Nonācu Rīgā, otrā filtrācijas nometnē, bet - dzimtenē. Un sapratu, ka, izgājušam no turienes ārā, man jāapgūst kāda profesija. Es gribēju jau toreiz dzīvot laukos, dabā. Un es iestājos Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas Veterinārmedicīnas fakultātē, tāpēc ka es mīlēju dzīvniekus; bioloģija man neinteresēja. Es sapratu: ja es studēšu vēsturi un politiku, kas man interesēja kopš jaunības, staļinisma laikmetā tie būs izšķiesti gadi un neko nedos. Un tomēr mani no otrā kursa izmeta - par to manu dzīves nelaimi izmeta... Es runāju to, ko domāju; tas nebija iespējams ne staļinisma, ne arī pārējā Padomju Savienības pastāvēšanas laikā.

Es...

Sēdes vadītājs. Lūdzu tomēr tuvāk priekšlikumam...

V.Lācis. Tas, ko teikšu, būs par lietu.

1947.gada 28.oktobri es vienmēr atceros. Laikrakstā „Padomju Jaunatne” jūs varat izlasīt to rakstu. „Pietiek! Buržuāziskās ideoloģijas paudējiem nav vietas Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā!” Izslēdza! Es nekļuvi par veterinārārstu!

Sēdes vadītājs. Bet, lūdzu, runājiet par priekšlikumu!

V.Lācis. Man mīļi bija dzīvnieki...

Es ļoti, vēl vairāk nekā iepriekš, tagad cienu profesori Kursīti. Viņa pareizi pateica, pareizi parādīja, ka tradīcijām ir milzīga vērtība tautas dzīvē. Tradīcijas ir tās, kas... nu, vēl ir arī citi faktori, kas veicinājuši to, ka, neskatoties uz to, ka mēs esam kārti, šauti, dedzināti, izvesti, neskaitāmas reizes okupēti, mēs dzīvojam šajā zemē un vēl esam palikuši latvieši. Un tautasdziesma pareizi pasaka: ne sunīti kājām spēru, ne maizītes gabaliņu.

Un ko mēs gribam darīt tagad? Mums liekas, ka tas ir nesvarīgi un ka tas ir tehnoloģisks jautājums un tautsaimniecības jautājums. Tas nav ne tautsaimniecības, ne tehnoloģijas jautājums, tas ir pirmām kārtām tikumisks, latviešu tautas izdzīvošanas jautājums.

Arī man, tam, kas gribēja kļūt par veterinārārstu un droši vien būtu kļuvis, ja nebūtu izslēgts, ir no svara, kā dzīvnieku nogalina. Šodien mēģināju saprast arī otras, varētu teikt, līnijas piekritējus, un man bija saruna ar

deputātu Dzintaru Zaķi tieši par šo veidu, kādā tad šos dzīvniekus nogalina. Pēc šīs sarunas man ir skaidrs, ka, nogalinādami pēc musulmaņu un ebreju ticības rituāliem, mēs tomēr pakļautu dzīvniekus lielākām mokām.

Es nevaru atbalstīt likumprojektu, kas nepasargātu dzīvniekus.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Inesei Šleserei.

I.Šlesere (LPP/LC frakcija).

Labrīt, augsti godātais Prezidijs un godātie kolēģi! Šis ir viens no jautājumiem, kuri ir izraisījuši visasāko sabiedrības reakciju. Ir patiešām ļoti saprotams sabiedrības sašutums, jo šā likumprojekta izstrāde ir notikusi, apejot ierasto un likumos noteikto normatīvo aktu izstrādes un saskaņošanas kārtību un tādējādi liedzot sabiedrībai un sociālajiem partneriem iesniegt savus priekšlikumus un kvalitatīvi piedalīties diskusijā par šiem grozījumiem. Protams, arī jums visiem ir pieejami un jūsu rīcībā ir iebildumi no vairākām, no daudzām nevalstiskām organizācijām, kuras kategoriski iebilst pret šādu būtisku normu iekļaušanu likumā bez nopietnas sabiedriskās apspriešanas. Un, es domāju, tāpēc būtu noteikti jāatbalsta šīs partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikums, par kuru mēs šobrīd debatējam, kā arī nākamais - deputāta Līdakas priekšlikums.

Kas ir par pamatu šai steidzamībai? Kāda ir šī steidzamības nepieciešamība? Likumprojekta anotācijā ir teikts, ka šādas normas ieviešana likumdošanā palielinās kautuvju jaudu un eksportētās produkcijas pieaugumu. Taču tajā pašā laikā nav iesniegts ekonomiskais pamatojums šādai uzņēmējdarbībai par paredzamo valsts labumu no šāda dzīvnieku nogalināšanas veida, lai izvērtētu un noteiktu samērīgumu, ja tas vispār ir iespējams, starp iedzīvotājiem būtisku ētikas normu pārkāpumu un iespējamo ekonomisko labumu.

Gribu, kolēģi, jums atgādināt, ka šā paša likuma preambulā ir teikts, ka cilvēkam ir morāls pienākums cienīt jebkuru radību, izturēties pret dzīvniekiem ar iekšēju sapratni un tos aizsargāt. Turpat arī ir teikts, ka nevienam nav atļauts bez pamatota iemesla nogalināt dzīvnieku, nodarīt sāpes, radīt ciešanas vai kā citādi tam kaitēt.

Es uzskatu, ka piedāvātais likumprojekts ir nekvalitatīvs un piedāvātie grozījumi ir bez pamatojuma un izvērtējuma, kā arī šī norma ir pretrunā ar vairākiem citiem šā paša likuma pantiem, kuri norāda uz nepārprotamu reliģiskās kaušanas aizliegumu. Šā likuma 4.pantā ir teikts, ka dzīvnieku izmantošana reliģiskos rituālos ir aizliegta. Tāpat ir arī aizliegts dzīvniekam radīt ciešanas. Savukārt 46.pants nosaka, ka dzīvnieka nogalināšanai izraugāms veids, kas dzīvniekam rada vismazāk ciešanu. Taču šajā likumprojektā piedāvātais dzīvnieku kaušanas veids ir ilgstošs, un tas ir pielīdzināms dzīvnieku spīdzināšanai. Turklāt tas ir arī pretrunā ar Eiropas Padomes direktīvu.

Mēs visi saprotam, ka šobrīd esošā ekonomiskā situācija pieprasa konkrētu rīcību, taču ekonomikas sildīšanas vārdā nebūtu atbalstāmi nepārdomāti biznesa piedāvājumi, kuru atļaušanai būtu jāmaina Latvijā pieņemto un ar normatīvajiem aktiem nostiprināto vērtību sistēma.

Kolēģi! Es uzskatu, ka šis priekšlikums ir būtisks ētikas un tradīcijas pārkāpums, un es uzskatu, ka visas sabiedrības interesēs ir šādus priekšlikumus ieviest nevis steidzamības kārtībā, kā tas tiek darīts tagad, bet iesaistot visu sabiedrību atklātā diskusijā un uzklusot ieinteresēto institūciju viedokļus.

Es aicinu atbalstīt 2. - partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikumu.

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātam Dzintaram Rasnačam.

Dz.Rasnačs (TB/LNNK frakcija).

Godātie kolēģi! Es arī aicinu atbalstīt šo priekšlikumu, ar ko tiks novērsta tā kļūda, kas ir pieļauta pirmajā lasījumā, kad 48 deputāti tomēr atbalstīja... atbalstīja šo iepriekšējo priekšlikumu, īsti neiedziļinoties būtībā.

Līdz šim varēja tādā veidā, bez apdullināšanas, rīkoties tikai galējas nepieciešamības - dzīvnieka slimības vai traumas - gadījumā, turpretī pirmajā lasījumā ir nobalsots par to, ka tiek legalizēta tāda darbība, kas agrāk tika krimināli sodīta, - tiek legalizēta ierobežotās teritorijās turētu savvaļas dzīvnieku nogalināšana bez apdullināšanas un tiek legalizēta arī gaļas šķirnes liellopu nogalināšana bez apdullināšanas.

Kad skatījāmie raidījumu... daudzi droši vien skatījās raidījumu TV3 „Nekā personīga”, un tur bija intervija ar kādu musulmaņu pārstāvi, kurš centās mums ieskaidrot, ka tas viss notiek ļoti humāni un ka nav nekādu problēmu. Taču Dzīvnieku aizsardzības organizācija ikvienam deputātam uz elektronisko pastu izsūtīja videomateriālu, kur ir redzams, kā tas notiek reāli. (*No zāles dep. V.A.Krauklis: „Amerikā!”*) Un man centās te ieskaidrot, ka tas ir 70.gadu video un ka tā notiek tikai Amerikā. (Daži gan Ameriku uzskata par demokrātijas citadelī...) Es gribu redzēt, kurš jūs ielaidīs šajā lopkautuvē un kurš jums ļaus kontrolēt šo procesu, kā tas notiek.

Es, protams, cilvēkiem ar vājiem nerviem neieteiktu šo video skatīties. Bet, ja būtu tāda iespēja, es pat liktu deputātiem, kuri pirmajā lasījumā balsoja „par”, piespiedu kārtā to noskatīties un tad izšķirties par balsojumu otrajā lasījumā.

Tā ka es atbalstu priekšlikumu - novērst pirmajā lasījumā pieļauto kļūdu. (*No zāles dep. V.E.Bresis: „Nav nekādas kļūdas!”*)

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Vladimiram Buzajevam.

V.Buzajevs (PCTVL frakcija).

Cienījamie kolēģi! Šajā jautājumā PCTVL frakcijas deputātu viedokļi dalījās. Vieni ir par dzīvniekiem, otri - par vietējiem uzņēmējiem.

Taču es gribu pievērst jūsu uzmanību Saeimas darbības ļoti zemaļai kvalitātei. Teiksim, 400 tūkstošu pensionāru likteni mēs apspriedām tikai 10 minūtes un par to runāja šeit tikai PCTVL deputāti, bet par 400 dzīvnieku likteni debatējam gandrīz stundu, un šeit tribīnē nāk visu frakciju pārstāvji. Tā tomēr nedrīkst strādāt, cienījamie cilvēki!

Un, ņemot vērā piketu, kas stāv pie mūsu ēkas durvīm, es varu situāciju raksturot ar vienu frāzi: cilvēki - ārā, dzīvnieki - iekšā.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Dzintaram Ābiķim. (*No zāles dep. K.Leiškalns: „Dzintar, izstāsti visus kaušanas smalkumus!”*)

Dz.Ābiķis (Tautas partijas frakcija).

Cienījamie kolēģi! Šā likumprojekta noliedzēji! Es gribu, lai jūs tomēr nāktu un atbildētu uz ļoti vienkāršu jautājumu - vai jums liekas, ka, ja aitu vai liellopu aizvedīs no Jēkabpils rajona 60 kilometrus uz dienvidiem, uz Lietuvu, un nokaus tur, tas dzīvnieks cietīs mazākas mokas? Tā starpība būs tikai tāda, ka viņu nokaus tur, nevis Latvijā. Un uzņēmējs, lietuviešu uzņēmējs, nomaksās nodokļus Lietuvā, un par viņa nodokļiem varēs Lietuvā uzturēt mūzikas un mākslas skolas. Tā tas būs, ja to neizdarīs latviešu uzņēmējs šeit, Latvijā. (*No zāles dep. K.Leiškalns: „Nacionāla doma!”*)

Atbildiet man arī uz tādu jautājumu. Es zinu, ka jūs vidū ir cilvēki, kuriem radnieki, bijušie radnieki, tagadējie radnieki, ir aktīvi mednieki. Atbildiet man šeit no tribīnes: vai sašauts zvērs, ar lodi vai renkulī vēderā klīzdams pa mežu trīs četras dienas vai dažkārt pat nedēļu un nobeidgamiem mokošā nāvē, cieš mazāk nekā lops, kas tiks nokauts faktiski pēc tādām pašām tradīcijām, kādas piekopa mūsu priekšteči un kādas piekopj vēl šodien laukos? Jo nav nekāds noslēpums, kā aitas kāva laukos pirmskara Latvijā un kā šodien aitas kauj lauku sētās. Gluži tāpat, kā ir iecerēts šajā likumprojektā.

Vai jūs nezināt, kā austrālieši eksportē savas aitas? Salādē tās lielos, milzīgos pārbūvētos tankeros (vairāk nekā 100 tūkstoši lopu ir izvietoti uz katra tankera) un vienā mierā aizved uz Tuvajiem Austrumiem, kas ir lielākais aitas gaļas patērētāju reģions pasaulē. Un tur viņas nokauj pēc musulmaņu tradīcijām! Es pieļauju iespēju, ka varbūt Austrālijā kāds dzīvnieku pseidoaizstāvis ir ļoti priecīgs, ka šīs aitas nenokauj viņa dzimtajā zemē pēc musulmaņu tradīcijām. Bet vai tas austrālietis nav tāds pats liekulis kā jūs šobrīd? Jūs zināt, ka šīs aitas nokaus tik un tā, tikai nokaus nevis Austrālijā vai, kā šeit ir iecerēts, Latvijā, bet nokaus Saūda Arābijā vai, kā šajā gadījumā, visticamāk, Lietuvā vai Igaunijā. Nu nebūsim taču, cienījamie kolēģi, liekuļi!

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātam Visvaldim Lācim, otro reizi. (*No zāles dep. J.Urbanovičs: „Svarīgs jautājums - jāizdebatē līdz galam!”*)

V.Lācis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Cienījamie kolēģi! Īsa replika kolēģim Ābiķim. Tos, ko nošauj ar lodi, tos sauc par meža dzīvniekiem, bet tos, kurus kauj mājās, - par mājdzīvniekiem. Liela starpība! Es domāju, ka šodien mēs strīdamies par atšķirīgu nostāju, proti, par miesu un dvēseli, un es kādreiz, jau pirms diviem gadiem, no šīs tribīnes citēju zviedru rakstnieku, ievērojamu rakstnieku, kas ir skaidri pateicis... norādījis šo starpību starp miesu un dvēseli. Un viņš raksta: „Mēs daudzi nicinām un necienām prostitūtas - gan vīriešus, gan sievietes -, kas pārdod savu miesu, bet tajā pašā laikā mēs cienām un neizrādām nekādu necieņu pret dvēseļu prostitūtām, kas pārdod savu dvēseli.” Tur ir tā starpība, un tas ir jāsaprot šodien, nevienu neapvainojot!

Un Edvarts Virza, kas ir bijis tik daudzas reizes pravietisks jau ar „Baigo vasaru”, ir skaidri arī parādījis, kāds ceļš mums ir jāiet.

„Lai tautu paglābtu no rītu dienu drāmas,

mums sargāt robežas, kas stiepjas neredzamas.

Ko latvju tautas gars sev vilcis kādu reizi,

lai sevi paglābtu no tā, kas nepareizs.”

Un mēs, viena daļa cilvēku, neapvainojot jūs, otru daļu, saprotam citādāk to, kas ir nepareizs.

Sēdes vadītājs. Vārds debatēs deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Godātie kolēģi! Es nevaru piekrist tiem, kas runā un saka, ka mēs nevaram nolikt 400 000 pensionāru pret 400 liellopiem. Šeit runa, Buzajeva kungs, ir pavisam... pilnīgi par kaut ko citu. Un, lai apstiprinātu šo viedokli, es jums gribu teikt, ka likumprojektā paredzētā dzīvnieku kaušanas metode Eiropā gadiem ilgi ir izraisījusi ļoti lielas debates un arī viļņošanās sabiedrībā. Piemēram, Šveicē, kā mēs zinām, kas ir tāda referendumu valsts, pirms simts gadiem šis jautājums ir apspriests referendumā un pat nostiprināts konstitūcijā. Parlaments ir bijis „par” šādu kaušanas metodi, bet referendumā tauta ir pateikusi „nē” šādām kaušanas metodēm.

Kā jau es teicu, mūsu sabiedrībā šis likumprojekts nav pietiekami izdiskutēts, tāpēc neatkārtosos, bet es gribu piekrist tiem runātājiem, piemēram, Šleseres kundzei un pārējiem, kas teica, ka likumprojekts ir pretrunā ar pašu patlaban spēkā esošo likumu, proti, Dzīvnieku aizsardzības likumu, jo Dzīvnieku aizsardzības likums ir būvēts pilnīgi citādāk. Ja mēs paskatāmies preambulu, ja mēs paskatāmies 4.panta pirmās daļas 7.punktu, par kuru jūs jau runājāt, kolēģi, un ja mēs paskatāmies arī kompetenci... to, kāds viedoklis ir šai Dzīvnieku aizsardzības ētikas padomei, redzams, ka šis likums ir pilnīgi pretējs.

Un kas tad ir noticis? Es esmu noskaidrojusi, ka šā gada 29.martā mēs jau esam nobalsojuši grozījumus šajā likumprojektā. Ļoti ietilpīgus grozījumus! Bet šie grozījumi netika virzīti uz priekšu, kaut arī tas bija nepieciešams. No šiem nobalsotajiem grozījumiem tiek izrauts ārā tikai viens segments, proti, par šo lopu kaušanu, tajā pašā laikā atstājot gadiem ilgi novārtā, piemēram, tādas lietas kā mājdzīvnieku turēšanas un tirgošanās tiesisko regulējumu.

Šodien jūs varat paskatīties, kā dažkārt tiek runāts sabiedrībā. Jā, redziet, mums ir konvencijas, kas mums aizliedz ievest īpaši aizsargājamus dzīvniekus, kas pasaulē ir ļoti liels retums, bet tajā pašā laikā, ja šie dzīvnieki ir ievesti, šeit tirgošanās nav aizliegta un būtībā nekāda kontrole pār šo tirgošanos nepastāv. Es gribu teikt: aizejiet, pasirojiet pa veikaliem, paskatieties, kas šajā ziņā notiek! Par to jums acīmredzot nav nekādas sāpes. Un, saprotot ekonomisko situāciju, lauksaimnieki saka, ka mēs esam liekuļi, kas prasām šo jautājumu izdiskutēt sabiedrībā. Es saprotu arī viņu ekonomisko... šo sāpi. Un mēs visi zinām, kādā situācijā mēs atrodamies. Bet tajā pašā laikā arī lauksaimnieku liekulībai nav robežu.

Jūs visi noteikti esat redzējuši, kā televīzijā tiek reklamēts „Valmieras piens”. Tajā reklāmā tiek parādīts, kā viens saimniekpaps liellopiem, govīm, atnes ziedus un saka: „Manas mīļās meitenes!” Un pēc tam viņš tās savas „mīļās meitenes” aizsūtīs uz kaušanu pēc tādas metodes, ka, manuprāt, cilvēkus, kam nav pieņemama šāda lieta, pārņemtu šausmas.

Es tiešām aicinu šo priekšlikumu atbalstīt. Un īpaši vērsos pie tiem deputātiem, kas grib stāvēt malā. Šajā ziņā nevajadzētu stāvēt malā! Es paskatījos izdruku... Protams, visvieglāk ir no balsošanas iekārtas izņemt ārā karti un nebalsot, izlikties, ka jūs zālē nemaz neesat. Un ir arī ļoti viegli vispār nepiedalīties balsošanā. Tad jūs būsiet tīri un pūkaini: „Lai jau šitie savā starpā izplēšas!” Tas, kolēģi, nav godīgi! Tas, manuprāt, ir pat glēvulīgi.

Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Kārlim Šadurskim, otro reizi.

K.Šadurskis (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Godātie kolēģi! Par liekulību un loģiku. Un tāpat arī par kolēģa Ābiķa konstrukcijām.

Nu, tās ir apmēram tādas: ja aizšauts zaķis vai sausumā slāpstoša zivs cieš mokas un mēs šeit nevēršamies pret to, tad mēs drīkstam darīt jebko...

Jā, pasaulē, protams, notiek dažādas vairāk vai mazāk cietsirdīgas lietas, to skaitā medības, taču droši vien šodien nav īstā reize par tām runāt. Bet, ja šādā veidā mēs varam argumentēt grozījumus Dzīvnieku aizsardzības likumā, tad, piedodiet, šiem argumentētājiem, manuprāt, kaut kas nav kārtībā ar galvu. Un tā ir tāda laupītāju filozofija: sak', tāpat jau tev to naudiņu atņems, nu tad labāk atdod man!

Es esmu kategoriski pret šādiem argumentiem, jo tur nav nekādas loģikas.

Un nu par diviem mītiem. Viens mīts - palielināšoties kautuvju jauda. Smieklīgi! Jā, viena daļa košergaļas un *halal* gaļas tiks pārdota un tiks nopelnīta nauda, taču neaizmirstiet, godātie reliģiskās kaušanas fani, ka šajā kautuvē citus dzīvniekus un citā veidā nedrīkstēs kaut, šai kautuvei jābūt tīrai. (*No zāles dep. V.E.Bresis: „Visām jābūt tīrām!”*) Šo kautuvi varēs izmatot tikai reliģiskai kaušanai.

Otrs - mīts par ekonomikas sildīšanas tēmu: būšot darba vietas. Neaizmirstiet, lūdzu, to, ka jums, Kraukļa kungs, ar jūsu nešķīstajām (no musulmaņu vai jūdu viedokļa) rokām neļaus piedalīties šajā lietā. Šajā kaušanā drīkstēs piedalīties tikai musulmaņi vai jūdi, tā ka arī papildu darba vietu no tā īpaši daudz nebūs.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātei Inai Druviete, otro reizi.

I.Druviete (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Kolēģi! Es neatbildēšu Ābiķa kungam, bet šķiet, ka dažas replikas tomēr ir jāpasaka mums visiem. Es saprotu, ka šajā diskusijā ir pieļaujams izmantot tādus argumentus kā novešana līdz absurdam (piemēram, par ādas kurpēm un medījamo dzīvnieku ciešanām, un galu galā par dzīvnieku tiesībām nomirt dabiskā nāvē). Diskusijā viss ir atļauts, bet mēs ļoti labi saprotam, ka zem šādiem argumentiem seguma jau nu nav nekāda. (*No zāles dep. V.A.Krauklis: „Ir gan!”*)

Tālāk. Runā par to, ka tik un tā šis dzīvnieks tiks nokauts Lietuvā. Nu, neaizmirsīsim, ka mēs, šādi attīrot savas valsts garīgo telpu, iespējams, piesārņojam mūsu kaimiņvalsti! Arī tas nemaz nav tik viennozīmīgs jautājums.

Un, tā kā visā Eiropā joprojām risinās - un ļoti aktīvi risinās! - diskusijas par šiem jautājumiem, punktu pielikt ir par agru. Mēs nebūt nebūsim ne pirmā, ne pēdējā valsts, kas par šādiem jautājumiem spriedīs. Un vēl es varētu piebilst, ka sabiedriskā doma tomēr aizvien vairāk attīstās dzīvnieku tiesību aizsardzības virzienā.

Un runājot par beidzamo. Ja nu kādam dzīvnieku tiesības šķiet tikpat tukša skaņa, kā tas ir bijis 18., 19.gadsimtā un 20.gadsimta sākumā, varbūt var palīdzēt viena tēze: tiek uzskatīts, ka dzīvnieku tiesības tiešā mērā skar cilvēktiesības, tādēļ ka tie cilvēki, kuri patiešām nevēlas radīt dzīvniekiem ciešanas, jutīsies aizskarti savās tiesībās situācijā, kad viņu valstī tiks pieļautas darbības, kas nenodrošinās dzīvniekiem nokaušanu atbilstīgi labturības un dzīvnieku aizsardzības noteikumiem. Tātad, ja mūs neinteresē ētika, dzīvnieku tiesības un tamlīdzīgi, tad cilvēku tiesības dzīvodot sociāli un psiholoģiski pieņemamā vidē mēs tā kā neapstrīdēsim.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Godātie kolēģi! Mums ir atlikusi mazāk nekā viena minūte līdz pārtraukumam. Debatēs ir vēl divi runātāji pieteikušies, tāpēc debates tiks turpinātas pēc pārtraukuma.

Lūdzu zvanu reģistrācijai! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu reģistrācijas rezultātu!

Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 9.Saeimas priekšsēdētājs

Gundars Daudze.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Lūdzu, ieņemiet vietas! Vai es varētu palūgt vēlreiz zvanu, jo kāds varbūt nedzird, ka sēdei ir atkal jāatsākas...

Tātad, godātie kolēģi, turpinām Saeimas sēdi.

Atgādinu, ka mēs turpinām izskatīt likumprojektu „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” otrajā, galīgajā, lasījumā, jo likumprojekts ir atzīts par steidzamu. Mēs runājam par 2. - partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikumu. Un turpinās debates.

Vārds deputātam Vladimiram Buzajevam, otro reizi.

V.Buzajevs (PCTVL frakcija).

Labdien, cienījamie deputāti un viesi! Katrā no mums daudz saglabājies no dzīvnieka, tie taču ir mūsu senči, un varbūt tāpēc šī diskusija ir ļoti karsta un ilga.

Es gribu teikt dažus vārdus par eiropisko pieeju šai problēmai. Protams, tur ir plašas diskusijas, es varētu piekrist cienījamai Čepānes kundzei, bet - tikai daļēji. Es nevaru piekrist, ka mūsu diskusija Saeimā raksturo to, ka mēs jau esam eiropieši. Starpība ir dzīves līmenī diemžēl. Ja mums būtu tāds dzīves līmenis kā Eiropā, tad būtu pavisam cita lieta. Bet diemžēl mūsu pensionāri pēc dzīves līmeņa ir līdzīgi lopiem Šveicē. Un sakarā ar to es tomēr aicinu Saeimā vairāk domāt par pensionāriem un mazāk par dzīvniekiem.

Sēdes vadītājs. Es gribu jums aizrādīt, Buzajeva kungs, ka šis priekšlikums galīgi nav par pensionāriem, lai cik arī ļoti cienītu pensionāru problēmas.

Vārds deputātam Mārtiņam Rozem.

M.Roze (ZZS frakcija).

Cienījamie kolēģi! Tiešām šodien no šīs tribīnes izskanēja ļoti daudz argumentu, ļoti loģisku, kas tika pamatoti ar cilvēku pārliecību. Un tik tiešām visu cieņu, ja cilvēks pauž savu pārliecību, lai arī kāda tā būtu!

Taču šis likumprojekts ir tapis diezgan ilgās debatēs. Pirmsākumi šīm debatēm ir bijuši vēl tanī laikā, kad es biju ministrs, tātad vismaz pusgadu atpakaļ vai pat vēl agrāk. Savulaik es parakstīju vairākas no tām vēstulēm, kas bija adresētas reliģiskajām kopienu, lai noskaidrotu viņu viedokli. Un faktiski tikai sagādīšanās pēc ir pašlaik arī kāds konkrēts aktīvs uzņēmējs, kurš ir jau to gatavs realizēt. Bet es skaidri zinu, ka ir ļoti daudz Latvijas lauksaimnieku, gan aitu audzētāju, gan liellopu audzētāju, kuri faktiski gaida to brīdi, kad varēs pilnīgi legāli turpināt savas sarunas par Latvijas lauksaimniecības produkcijas eksportu.

Un vēl. Es vēlos pieskarties vienam tādām būtiskam jautājumam, ka mēs mazlietiņ sevi mēnām ar dzīvnieku aizsardzību. Jā, mēs saņemam šo interneta adresi... Tik tiešām iespējams, ka Amerikas Savienotajās Valstīs šāda kaušana arī notiek. Šāda kaušana, kas ir parādīta šinī videorullītī, tiek piemērota tiem lopiem, kuru gaļas produkti pašlaik tiek ievesti Eiropas Savienības teritorijā, tātad arī Latvijā. Pašlaik mums ir iespēja šo pašu procedūru veikt atbilstoši Eiropas izpratnei par dzīvnieku labturību, tātad ne tikai nepasliktināt, bet faktiski uzlabot kopējo attieksmi pret dzīvniekiem, kuru gaļas produkti tiek patērēti arī Latvijas teritorijā.

Un vēl viens misēklis. Nevajag jaukt rituālo kaušanu ar kaušanu atbilstoši reliģiskām tradīcijām! Rituālā kaušana ir tāda, kuras pamats ir rituāls, nevis pārtikas sagāde. Šis likums paredz pārtikas sagādi, nevis rituālus.

Es aicinu balsot pret šo partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikumu un atbalstīt Zemkopības ministrijas priekšlikumu.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Debates beidzam.

Komisijas vārdā - deputāts Zaķis.

Dz.Zaķis. Dāmas un kungi! Vēlos jūs komisijas vārdā informēt par to, kā tad īsti notika mūsu komisijas sēde. Sēdē tiešām klāt bija arī nevalstiskās organizācijas, gan dzīvnieku aizstāvji, gan lauksaimnieku organizācijas. Viedokļi krasi atšķīrās. Diskusijā tiešām, kā to Rozes kungs jau teica, izskanēja: jā, jā, jūs toreiz pavasarī, kad mēs iesākām, to darījāt vai to nedarījāt tā. Tas liecināja par to, ka šī diskusija tiešām vēsturiski jau ir bijusi. Klāt bija arī Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvji, tātad ministriju ierēdņi.

Un ko es gribu īpaši iezīmēt? To, ka no diskusijas man neradās pamats neticēt Pārtikas un veterinārajam dienestam, ka viņi spēs nodrošināt tādu kārtību, kāda tā pēc direktīvām ir pieprasīta Eiropā.

Ja mēs nedaudz atskatāmies pagātnē, mēs ļoti labi atceramies, kā daudzkārt Pārtikas un veterinārais dienests ir rāts tieši par to, ka tas pārāk skarbi ir izturējies pret uzņēmējiem. Šobrīd PVD ir gatavs apgalvot, ka Ministru kabineta noteiktā kārtība būs ārkārtīgi precīzi noteikta, ka tas, ko darīs kautuvē... ka uzņēmējs būs ļoti precīzi reglamentēts.

Un arīdzan diskusija par to, ka likumprojekts it kā šobrīd izveidots ar pretrunām... Draugi mīļie, jūs paši strādājat savās komisijās un redzat, kā veido likumprojektus pēc juridiskās tehnikas, un tā ir absolūti normāla prakse, ka tiek uzlikts ļoti plašs ierobežojums, bet, ja tas ir nepieciešams, šajā ierobežojumu klāstā tiek definēti kaut kādi izņēmumi.

Tāpēc es ļoti aicinu respektēt to diskusiju, kas notika Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, un sekot šīs komisijas viedoklim.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. - partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcijas priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! [Lūdzu rezultātu!](#) Par - 39, pret - 41, atturas - 6. Priekšlikums nav atbalstīts.

Dz.Zaķis. Arī 3. - deputāta Līdakas priekšlikums - ir ar ļoti līdzīgu saturu.

Sēdes vadītājs. Sākam debates.

Vārds debatēs deputātam Ingmāram Līdakam.

I.Līdaka (ZZS frakcija).

Esiet sveicināti, cienījamie kolēģi! Es savā uzrunā nepieskaršos tehnoloģiskajam procesam, kurš šeit jau tika aprunāts diezgan daudz.

Mans priekšlikums ir atgriezt likumu atpakaļ tajā pašā redakcijā, kādā tas bija pirms šīs legendārās pagājušās trešdienas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sēdes. Vienu gan es gribu teikt: tā likuma redakcija, kāda atnāca uz Tautsaimniecības komisijas sēdi, krietni atšķīrās no tās, kura tagad ir jūsu priekšā. Tā atnāca uz Tautsaimniecības komisijas sēdi krietni, krietni vien skarbāka, un, pateicoties dažu deputātu, teiksim, uzstājībai, tagad tomēr šinī likuma grozījumā ir ietverta arī šī pēckaušanas apdullināšana, kas varētu kaut nedaudz vērst lietu uz labu. Bet ne par to ir šis stāsts.

Pirmām kārtām es aicinu tomēr atgriezt likumu iepriekšējā redakcijā un turpināt debates, jo es gribu runāt šeit par kompromisu ar sirdsapziņu. Visa mūsu dzīve šobrīd, katra mūsu diena - tas ir kompromiss ar sirdsapziņu. Un sen jau vairs Latvijā neaudzē lopus, bet sen Latvijā ražo gaļu. Un līdz ar to arī daudzi zemnieki, ļoti iespējams, vairs nesaskata šo starpību starp gaļu un dzīvnieku. Tāda nu ir tā laikmeta iezīme - lielražošana, kad lauksaimnieks... kad lauku apstrādātājs var izaudzēt graudus, nepieskaroties zemei, un var ražot gan pienu, gan gaļu, nepieskaroties lopiņam. Tas ir kompromiss ar sirdsapziņu.

Un katrs solis tālāk, katrs nākamais kompromiss ar sirdsapziņu tomēr ir pietiekami jāizdiskutē, un es pieļauju, ka katram nākamajam kompromisam ar sirdsapziņu ir jānāk daudz smagāk un daudz diskutablāk.

Ja šobrīd mēs pieņemam, ka imams vai rabīns tad nu noteiks, vai sāj vai nesāj dzīvniekam, tas nav nopietni. Un, ja mēs runājam par dzīvnieku audzēšanu kā par tehnoloģiju, tas arī nav nopietni. Un, ja šobrīd ir izaugusi jau nu vismaz viena paaudze, kura, ļoti iespējams, tiešām nav redzējusi, kā vista sēj perēklī, kā govīs ēd zāli, kā slauc govīs, tas arī ir ļoti traģiski. Un tiešām šiem cilvēkiem, kuri to nav redzējuši, kuri nav apmīļojuši teļu, kuri nav devuši teļam pienu, šiem cilvēkiem droši vien tiešām gaļas ražošana ir gaļas ražošana, un viņi nesaredz to starpību - pirms un pēc tas dzīvnieks kļūst par gaļu.

Turklāt mēs ļoti bieži esam ārkārtīgi nekonsekventi. Es šeit, zālē, zinu dažu cilvēku, kuram mājās ir sunītis, ietērpts biksītēs, apčubināts, aprūpēts, un droši vien katra mazākā nelaime tam sunītim tiek novērsta, vedot viņu pie veterinārārsta un maksājot lielas naudas. Un būtībā tas pats cilvēks šobrīd mēģina pārliecināt, ka vishumānākais veids, kā nokaut lopu, ir vienkārši bez apdullināšanas viņam pārgriezt rīkli. Nu, paldies Dievam, tagad apdullināšana vismaz šeit ir iekļauta.

Tā ka mēs nonākam kaut kādās lielās galējībās varbūt tieši tāpēc, ka mēs esam ļoti tālu no tās zemnieciskās tradīcijas, kas Latvijā ir. Mēs esam ļoti tālu no tā ganāmpulka, kurš būtībā nebija ganāmpulks, jo tajā bija govīs Made, govīs Gauja, govīs Daugava... Un tad, kad pienāca tā astotā devītā laktācija un bija tas lopiņš jānodod tai sagādei, kā tas bija kādreiz padomju laikā, tad ļoti tā saimniece skatījās, lai to lopiņu ievēd furgonā vai lai viņu ar armatūras stieņa sitienu pa muguru neaizden uz to gaļas kombinātu.

Es pats to zinu, jo mana māte ir vairākkārt griezusies atpakaļ ar to gotiņu, jo viņu neapmierināja tas, kā tas lops, gaļas lops, produktīvais lops, tika iedzīts tajā furgonā.

Tās ir diskutējamas lietas. Un es domāju, ka šobrīd ļoti daudzi zemnieki, it sevišķi tie, kas ir zemnieki daudzās paaudzēs, varbūt nožēlo to brīdi, kad Latvijā tika zināmā mērā radīti neiespējami apstākļi tai dažu lopiņu saimniecībai, ka tie cilvēki tagad arī klausās un jūt līdzīgi tām govīm, jo viņiem mājās karbonāde un spēķītis bija ar vārdu. Tas bija rüksis, piemēram, Maksis, kā man nupat mājās bija. Un šis Maksis tika nokauts, taču izvēlējamies kāvēju - tādu, kurš to lietu pieprot un kurš rada vismazāk sāpju tam lopiņam. Un, kad tas lopiņš jau nedēļu pirms kaušanas sakaitina saimnieci, jo viņš vairs neēd, cilvēks tā tiek sagatavots tam, ka tūlīt būs desa un tā desa būs ar vārdu.

Mēs esam ļoti tālu no tā. Un līdz ar to es aicinu katru nākamo kompromisu ar sirdsapziņu tomēr ļoti rūpīgi un cītīgi izdiskutēt un...

Sēdes vadītājs. Jūsu uzstāšanās laiks ir beidzies.

I.Līdaka. ... un nepārmest tiem... vēl tikai daži vārdi... un nepārmest tiem cilvēkiem, kas tur ārā tagad piketē un varbūt ir skarbi pret mums, un nepārmest arī tiem gaļas ražotājiem, kuriem šis ir viņu bizness. Bet diskusijai jābūt.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Dzintaram Ābiķim.

Dz.Ābiķis (Tautas partijas frakcija).

Cienījamie kolēģi! Es atvainojos, es par procedūru, jo es iepriekšējā balsojumā... es neatbalstīju „Pilsoniskās Savienības” priekšlikumu, taču aiz pārskatīšanās nobalsoju „par”. Es atbalstu komisijas viedokli šinī jautājumā.

Sēdes vadītājs. Nu, man gan jāpiezīmē, ka šādus paziņojumus no tribīnes Kārtības rullis neparedz.

Vārds debatēs deputātam Jurim Dobelim.

J.Dobelis (TB/LNNK frakcija).

Cienītie kolēģi! Vēlreiz es atgriežos pie tās pašas nelaimīgās liekulības.

Ir divi jēdzieni. Jebkurai dzīvai radībai ir miesa un ir dvēsele. Jebkurai! Un, ja mēs runājam šeit par to, ko mēs darām ar miesu un ko mēs darām ar dvēseli, tad... Piedošanu, šis nav tas likums, kam ir jānodarbojas ar miesu. Es atkārtoti vēlreiz: izbeigsim šo liekulību! Ja tas ir Dzīvnieku aizsardzības likums, tad tam ir jāaizsargā dzīvnieka dvēsele, nevis miesa. Es nesaprotu vienu lietu - šito absurdu, kas patlaban, pēdējā laikā, vispār ir redzams. Kad vajag, koalīcijas partijas maina savu viedokli - pilnīgi! - gandrīz katrā balsojumā, gandrīz katrā lasījumā. Šodien vien tas jau kādas trīs reizes ir noticis.

Ja jūs gribat nodarboties ar dzīvnieku miesu un tās pārstrādi desās vai vēl nezin kā, tad priekš tā ir Pārtikas aprites likums. Tur, lūdzu, skatieties, ja jūs tiekat pie tās kaušanas! Kā jūs tur kausiet, par to mēs varētu strīdēties, kā darīt, - aiz kājām, aiz rokām, es nezinu, vēl aiz kuras vietas vilkt... Šeit ir Dzīvnieku aizsardzības likums. Es jums... Jā, nu negribu es teikt vienu otru spēcīgāku vārdu.

Kāpēc mēs krāmējamies ne tanī likumā ar šīm lietām? Vai tad dzīvnieka aizsardzība nozīmē viņa nokaušanu? Apdullināt, neapdullināt, pirms tam apdullināt, pēc tam apdullināt... Tas ir vienkārši bezjēdzīgi, un tā tiešām acīmredzot ir mūsu kaut kāda domāšanas nesakārtotība.

Rozes kungs! Jūs sakāt, ka ilgi un dikti esat spriedelējuši, kā tad kausim nost to lopu, bet tādā gadījumā kāpēc nevienam neienāca prātā padomāt, kādā veidā kulturāli „iesaiņot” šo kaušanu, kur tai ir vieta... Un nevis tur, kur jūs aizsargājat dzīvnieku. Ko tad jūs aizsargājat, kaujot kaut vai kulturāli vai vēl nezin kā, ja jūs ieliekat to aizsardzības likumā?

Redziet, mani kā nacionālkonservatīvi domājoša cilvēka apsvērumi, protams, ir tādi: es atbalstīju „Pilsoniskās Savienības” priekšlikumu, tāpēc ka labāk ir vismaz mierīgāk skatīties. Tagad es atbalstīšu Līdakas kunga priekšlikumu, lai gan man nepatīk tas, ka arī viņa priekšlikumā runāts, ka drīkst nokaut bez apdullināšanas

galējas nepieciešamības gadījumā... Kurš tad to nepieciešamību noteiks? Bet man liekas, ka man ir nepieciešams kaut ko nokaut, un es kaušu, bet pēc tam sāksim strīdēties.

Taču šinī brīdī es, protams, atbalstīšu jūsu priekšlikumu, jo... Kolēģi! Jūs sakāt, ka ilgi un dikti esat sprieduši. Tad kāpēc steidzamības kārtā bija jākrāmējas ar šito likumu? Kāpēc tāda steiga bija vajadzīga? Jūs paskatieties! Mēs jau nokaitinājām vienu sabiedrības daļu. Šie cilvēki nebija gatavi šādai steigai, un viņi šeit ieradās... Nu kam to sunīti patīk tērt biksītēs, lai tērpj, varbūt suņu dāmai sava krāsa biksītēm, bet suņu kungam - cita. Tā ir katra personīga darīšana!

Es tikai gribu atgādināt, ka, ja runa ir par medniekiem, tad mednieki arī ir dažādi, tāpēc atgādināšu dažas senas mednieku tradīcijas senajām ciltīm. Tad, kad medjamais...

Sēdes vadītājs. Dobeļa kungs, bet par priekšlikumu!

J.Dobelis. ...dzīvnieks tika nogalināts, viņam atvainojās visa cilts rituāldējā. Tas tā, starp citu.

Es jau teicu par priekšlikumu: es to atbalstīšu!

Sēdes vadītājs. Paldies Dobeļa kungam.

Vārds debatēs deputātei Ilmai Čepānei.

I.Čepāne (partijas „Pilsoniskā Savienība” frakcija).

Godātie kolēģi un Dobeļa kungs! Es tiešām šoreiz piekrītu Dobeļa kungam. Viņš, būdams pavisam citas specialitātes speciālists, šoreiz kā politiķis uztvēra šo juridisko dzīslu.

Protams, šis likuma grozījums neiet kopā ar Dzīvnieku aizsardzības likuma pašreizējo tiesisko regulējumu. Tas ir tāds mākslīgs ielikums šeit iekšā, jo šajā likumā ir pilnīgi citas vērtības paredzētas. Ja jūs, piemēram, paskatītos likuma 10.panta 1.punktu, ko tad Ministru kabinets apstiprina? Ministru kabinets apstiprina tostarp prasības kaušanai paredzēto lauksaimniecības dzīvnieku aizsardzībai. Tas vispār nav savienojams ar šo priekšlikumu! Un, lai nebūtu šeit pārpratumu, ko aizstāv un ko neaizstāv „Pilsoniskā Savienība”... Mūsu frakcijā ir patiešām cilvēki ar attiecīgām kvalifikācijām, un mēs nemetamies vienā vai otrā galējībā. Mēs aizstāvam cilvēku pamattiesības - dzīvot valstī, kur likumā noteikta humāna attieksme pret dzīvniekiem.

Un vēl pēdējā piebilde. Es domāju, ka mūsu cienījamais Kraukļa kungs ir apveltīts ar ekstrasesna spējām. Jo tad, kad viņš nobalsoja iepriekšējā balsojumā, viņa šeit, zālē, nebija. Viņš diskutēja ar sabiedrību ārpus Saeimas. Es domāju, ka tā nav pareiza prakse.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Aleksandram Golubovam. *(No zāles dep. J.Dobelis: „Golubov, klausies: „Nāvi okupantiem!””)*

A.Golubovs (frakcija „Saskaņas Centrs”).

Cienījamie kolēģi! Šeit ļoti skaisti runā par visādu aizsardzību dzīvniekiem, viņu tiesību aizsardzību. Bet kāpēc jūs nerunājat par tādu dzīvnieku kā cilvēks? Jūs atņēmt algas...

Sēdes vadītājs. Es atvainojos, Golubova kungs...

A.Golubovs. Jūs atņēmt algas skolotājiem...

Sēdes vadītājs. Golubova kungs, lūdzu, runājiet par priekšlikumu!

A.Golubovs. Jūs vedat viņus uz iznīcināšanu.

Sēdes vadītājs. Es jums atņemšu vārdu. Es jums izsaku aizrādījumu par to, ka jūs rupji pārkāpjat Saeimas kārtības rulli, jo jūs absolūti nerunājat par priekšlikumu.

Vārds deputātam Dzintaram Rasnačam.

Dz.Rasnačs (TB/LNNK frakcija).

Godātie kolēģi! Es aicinu atbalstīt deputāta Ingmāra Līdakas priekšlikumu, tāpēc ka tā ir atgriešanās pie tās redakcijas, kura šobrīd ir spēkā. Un tur nekā jauna nav un nekā veca arī nav. Tas ir tas, pie kā mēs šobrīd vēl strādājam.

Atbalstīt to vajag arī tāpēc, ka otrajā lasījumā ar pavisam nelielu pārsvaru ir iebalsots, nu, varētu teikt, juridisks kuriozs: ir pateikts, kādi ir izņēmumi attiecībā uz to, kādus subjektus drīkst kaut, bet nav noteikti izņēmumi attiecībā uz to, kādā veidā. Un tas nozīmē, kolēģi, ka otrajā lasījumā jūs esat nobalsojuši par to, ka ierobežotā platībā turētos savvaļas dzīvniekus un arī gaļas šķirnes mājlopus var kaut pilnīgi jebkādā veidā. Absolūti jebkādā veidā!

Es aicinu novērst šo kļūdu un atbalstīt vismaz Ingmāra Līdakas priekšlikumu, un atgriezties pie spēkā esošās redakcijas.

Sēdes vadītājs. Debates beidzam.

Komisijas vārdā - deputāts Zaķis.

Dz.Zaķis. Kolēģi, arī krasta kāpu teritorijā nedrīkst privatizēt zemi, bet zem ēkām un būvēm to drīkst darīt. Vai jūs neredzat līdzību? Ir vispārējs aizliegums, un ir izņēmums no aizlieguma.

Kolēģi, es aicinu pievērst uzmanību arī 7.priekšlikumam. Tas ir Zemkopības ministrijas priekšlikums, kas atšķirībā no pirmā lasījuma redakcijas šo normu vēl piedevām sašaurina - nosaka to, ka kaušanā būs obligāti jāievēro labturības prasības dzīvnieku aizsardzībai. Tātad vēl vairāk sašaurina.

Augsti godājamie kolēģi, es aicinu respektēt to darbu, ko Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija ir darījusi, un atbalstīt komisijas viedokli.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. - deputāta Ingmāra Līdaka priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! [Lūdzu rezultātu!](#) Par - 42, pret - 40, atturas - 5. Priekšlikums nav atbalstīts.

Dz.Zaķis. 4. - Juridiskā biroja priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

Dz.Zaķis. 5. - Juridiskā biroja priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

Dz.Zaķis. 6. - Juridiskā biroja priekšlikums. Ir atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti neiebilst.

Dz.Zaķis. Un te, lūk, ir 7. - Zemkopības ministrijas priekšlikums, kurš, kā jau es iepriekš minēju, atšķirībā no pirmā lasījuma redakcijas vēl pastiprina normu attiecībā uz piedāvāto regulējumu. Šis priekšlikums ir atbalstīts.

Sēdes vadītājs. Deputāti prasa balsojumu par 7.priekšlikumu. Lūdzu zvanu! Balsosim par 7. - Zemkopības ministrijas parlamentārās sekretāres Silaraupas priekšlikumu! Lūdzu balsošanas režīmu! [Lūdzu rezultātu!](#) Par - 47, pret - 30, atturas - 3. Priekšlikums ir atbalstīts.

Dz.Zaķis. Aicinu atbalstīt likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītājs. Godātie kolēģi! Pirms mēs balsojam par likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā, es informēju jūs, ka Saeimas Prezidijs ir saņēmis desmit **deputātu** parakstītu **iesniegumu**, kurā saskaņā ar Saeimas kārtības ruļļa 136.pantu viņi lūdz nodot šo likumprojektu atpakaļ Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai.

Saskaņā ar Kārtības ruļļa 136.panta otro daļu šāds priekšlikums ir izlemjams pirms balsošanas par lietu pēc būtības - tātad pirms balsošanas par likumprojektu.

Viens deputāts var runāt „par”, viens - „pret” šo priekšlikumu.

Vārds „par” runāšanai deputātam Ingmāram Līdakam.

I.Līdaka (ZZS frakcija).

Būšu ļoti lakonisks.

Es uzskatu, ka ir nepieciešams tomēr atgriezties pie diskusijas komisijā, jo trūkst vairāku dokumentāru, teiksim, pierādījumu tam, ka pieņemtais... kaut vai viens no tiem... vai tiešām šajā likumprojektā piedāvātā nogalināšanas metode atbilst vai neatbilst musulmaņu prasībām. Jo šobrīd mēs barojamies no tā, ko kāds ir teicis... ko uzņēmējs teica... Bet vai tā ir vai nav, vai mēs kaut ko tādā veidā atrisināsim vai neatrisināsim - tam nekāda rakstiska, teiksim, pierādījuma nav. Un līdzīgi nav arī, piemēram, Latvijas Veterinārārstu biedrības

slēdziena... Tā ka būtībā tomēr vēl prasītos diskusija... Prasītos diskusija, vai tiešām mēs pieņemam izsvērtu priekšlikumu, kas tiešām atrisinās šo problēmu, kuru te Zaķa kungs un Kraukļa kungs arī nosauca.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Vārds deputātam Dzintaram Zaķim. Viņš acīmredzot runās „pret” priekšlikuma atpakaļ nodošanu komisijai.

Dz.Zaķis (frakcija „Jaunais laiks”).

Dāmas un kungi! Jūs visi jūtat, cik ļoti šis jautājums polarizē cilvēkus. Gribu atgādināt to, ka komisijā ir vēl viens šā likuma atvērums, kas tur ir jau no pavasara un lēnām virzās uz priekšu. Ja būs jēlkādas problēmas, kuras tik tiešām ir... kā Līdakas kungs uzskata, ka ir nepareizi kaut kas izveidots, vai ja diskusijās atklāsies, ka vēl kaut kas cits ir vajadzīgs - par to gan es stipri šaubos -, tad to būs iespējams izdarīt uz otro vai trešo lasījumu šajā likumā, kas jau ir Saeimā.

Es, kolēģi, aicinu tomēr respektēt komisijas viedokli un neatlikt šo debati vēlreiz uz nedēļu, jo, manuprāt, tas tikai vēl vairāk polarizēs sabiedrību, un šis lēmums, kas īstenībā lielā mērā ir binārā formā pieņemams lēmums - „jā” vai „nē”... Ja mēs uzticamies Pārtikas un veterinārajam dienestam, tad nobalsosim un ļausim attīstīties Latvijas ekonomikā.

Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Viens deputāts ir runājis „par”, viens - „pret” priekšlikumu nodot likumprojektu atpakaļ atbildīgajai komisijai. Lūdzu zvanu! Balsosim par priekšlikumu nodot likumprojektu „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” atpakaļ Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai! Lūdzu balsošanas režīmu! [Lūdzu rezultātu!](#) Par - 44, pret - 42, atturas - 4. Likumprojekts komisijai nav nodots atpakaļ.

Tātad mums ir jābalso par likumprojektu otrajā, galīgajā, lasījumā. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu „Grozījumi Dzīvnieku aizsardzības likumā” otrajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu balsošanas režīmu! [Lūdzu rezultātu!](#) Par - 45, pret - 40, atturas - 2. Likums pieņemts